

Čtvrtek 26. března 2009

Sociální odpovědnost v rámci subdodavatelských vztahů ve výrobních řetězcích

P6_TA(2009)0190

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 26. března 2009 o sociální odpovědnosti subdodavatelských podniků v rámci výrobních řetězců (2008/2249(INI))

(2010/C 117 E/29)

Evropský parlament,

- s ohledem na čl. 31 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie,
- s ohledem na články 39, 49, 50 a 137 Smlouvy o ES,
- s ohledem na směrnici Rady 94/45/ES ze dne 22. září 1994 o zřízení evropské rady zaměstnanců nebo vytvoření postupu pro informování zaměstnanců a projednání se zaměstnanci v podnicích působících na území Společenství a skupinách podniků působících na území Společenství ⁽¹⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2002/14/ES ze dne 11. března 2002, kterou se stanoví obecný rámec pro informování zaměstnanců a projednávání se zaměstnanci v Evropském společenství ⁽²⁾,
- s ohledem na návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se stanoví postihy proti zaměstnavatelům státních příslušníků třetích zemí s nelegálním pobytem (KOM(2007)0249),
- s ohledem na své usnesení ze dne 26. října 2006 o provádění směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků ⁽³⁾ a na své usnesení ze dne 11. července 2007 o sdělení Komise nazvaném „Vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb: maximalizovat jeho výhody a potenciál při zajištění ochrany pracovníků“ ⁽⁴⁾,
- s ohledem na pokyny OECD pro nadnárodní společnosti,
- s ohledem na tripartitní prohlášení Mezinárodní organizace práce o zásadách týkajících se nadnárodních společností a sociální politiky,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. listopadu 2005 o sociálním rozměru globalizace ⁽⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. března 2007 o sociální odpovědnosti podniků: nové partnerství ⁽⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 23. května 2007 o podpoře slušné práce pro všechny ⁽⁷⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 9. října 2008 o zintenzivnění boje proti nehlášené práci ⁽⁸⁾,
- s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. července 2007 o modernizaci pracovního práva, jejímž cílem je řešit výzvy 21. století ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 254, 30.9.1994, s. 64.

⁽²⁾ Úř. věst. L 80, 23.3.2002, s. 29.

⁽³⁾ Úř. věst. C 313 E, 20.12.2006, s. 452.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 175 E, 10.7.2008, s. 411.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 280 E, 18.11.2006, s. 65.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 301E, 13.12.2007, s. 45.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 102 E, 24.4.2008, s. 321.

⁽⁸⁾ Přijaté texty, P6_TA(2008)0466.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 175 E, 10.7.2008, s. 401.

Čtvrtek 26. března 2009

- s ohledem na rozsudek Soudního dvora Evropských společenství ze dne 12. října 2004 ve věci C-60/03 *Wolff & Müller* ⁽¹⁾,
  - s ohledem na studii „Odpovědnost v procesu využívání subdodavatelů v evropském stavebnictví“, kterou provedla Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek,
  - s ohledem na článek 45 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro zaměstnanost a sociální věci (A6-0065/2009),
- A. vzhledem k tomu, že na subdodavatelské zakázky lze pohlížet jako na nedílnou součást hospodářské činnosti,
- B. vzhledem k tomu, že při zvyšování míry zaměstnanosti ve většině ekonomik Evropské unie hrál velmi důležitou roli nebývalý stupeň hospodářské činnosti v průběhu posledních dvaceti pěti let minulého století, a vzhledem k tomu, že tento vývoj byl ku prospěchu velkých i malých podniků a vedl k podnícení podnikatelského ducha,
- C. vzhledem k tomu, že globalizace a z ní vyplývající intenzivnější hospodářská soutěž přináší změny ve způsobu, jakým jsou podniky organizovány, pokud se týče externího zajišťování nestrategických činností, vytváření sítí subdodavatelů a jejich většího využívání,
- D. vzhledem k tomu, že v důsledku výsledné složitosti vazeb mezi mateřskými a jejich dceřinými společnostmi a mezi hlavními dodavateli a jejich subdodavateli je obtížnější jasně chápat rozličné struktury, operace a postupy a také úkoly a závazky různých aktérů, kteří jsou součástí výrobního řetězce,
- E. vzhledem k tomu, že tyto změny mají dalekosáhlé důsledky pro pracovněprávní vztahy a někdy neumožňují jasně stanovit, o který právní obor se v případě vztahů mezi různými prvky výrobního řetězce jedná, a vzhledem k tomu, že v důsledku toho se tvorba cen a přidělování práce již neřídí regulačním rámcem daného odvětví,
- F. vzhledem k tomu, že výrobní proces v některých průmyslových odvětvích má dnes formu roztržitého, prodlouženého a rozšířeného výrobního řetězce, který vytváří logistický řetězec (jak horizontální, tak vertikální) i hodnotový řetězec hospodářské a výrobní povahy s jednotlivými specializacemi či úkoly, které často „externě“ vykonávají malé podniky nebo samostatně výdělečně činné osoby, a vzhledem k tomu, že v podnikovém účetnictví se tato forma projevuje náhradou přímých mzdových nákladů subdodavatelskými, služebními nebo dodavatelskými náklady na základě faktur a „obchodních smluv na služby“,
- G. vzhledem k tomu, že subdodavatelé si často vzájemně konkurují a že zaměstnanci vydavatele oznámení o nabídkovém řízení a subdodavatelů se tímto vystavují velkému tlaku v oblasti pracovních podmínek,
- H. vzhledem k tomu, že Evropský parlament již dříve upozorňoval na problémy s falešnými samostatně výdělečně činnými osobami a že tento problém se týká i subdodavatelů,
- I. vzhledem k tomu, že subdodavatelské zakázky a jejich externí zajišťování právně nezávislémi podniky nevede k nezávislosti a společnosti na nižším stupni v hodnotovém řetězci, s výjimkou specializovaných subdodavatelů se špičkovými technologiemi nebo jinými vysoce náročnými činnostmi, často nejsou schopny chovat se stejným způsobem jako hlavní dodavatelé,
- J. vzhledem k tomu, že i když má využívání subdodavatelů mnoho pozitivních aspektů a umožnilo zvýšit výkonnost výroby, vede také k určité ekonomické a sociální nerovnováze mezi pracovníky a mohlo by přispět k prudkému zhoršení pracovních podmínek, což je znepokojivé,

⁽¹⁾ Věc C-60/03 *Wolff vs. Müller*, rec. [2004] I-9553.

Čtvrtek 26. března 2009

- K. vzhledem k tomu, že subdodavatelský způsob výroby mohou zajišťovat i prostředníci, firmy, které jen poskytují pracovníky nebo například agentury zprostředkující dočasnou práci, které fungují někdy jako tak znavené společnosti skrývající se za poštovními schránkami, a vzhledem k tomu, že subdodavatelům je často udělován jediný pracovní úkol nebo jsou dělníci najímáni jen pro tento účel; vzhledem k tomu, že tato praxe je příznačná především pro rychle probíhající změny ve stavebnictví a dalších odvětvích, v nichž jsou pracovní vztahy často velmi nejisté,
- L. vzhledem k tomu, že se problémy spojené s touto nejistou situací v přeshraničním kontextu, kdy jsou dělníci převáděni například na místa ve třetím členském státě, prohlubují,
- M. vzhledem k nové definici pracovněprávních vztahů, která zároveň vedla k omezení přímé sociální odpovědnosti „hlavního dodavatele“, jelikož vlivem využívání subdodavatelů a zprostředkovatelen práce došlo k externalizaci práce, v důsledku čehož se nabídka levné a často nekvalifikované pracovní síly stala nedílnou součástí využívání subdodavatelů na nižší úrovni,
- N. vzhledem k tomu, že v důsledku často komplikovaných řetězců subdodavatelů jsou některá odvětví, zejména stavebnictví, obzvláště náchylná k případům špatného zacházení s pracovníky,
- O. vzhledem k tomu, že základní zásada stejné mzdy za stejnou práci na stejném místě musí platit pro všechny pracovníky bez ohledu na jejich status a druh smlouvy, a tato zásada musí být prosazována,
1. vyzývá veřejné orgány a všechny zúčastněné strany, aby vykonaly vše pro zvýšení informovanosti pracovníků o jejich právech v rámci různých nástrojů (jako je pracovní právo kolektivních smlouvy a kodexy chování), kterými se řídí jejich pracovněprávní vztahy a pracovní podmínky v podniku, pro který pracují, a smluvní vztahy v řetězcích subdodavatelů;
  2. vyzývá Komisi, aby zvýšila informovanost podniků o osvědčených postupech, stávajících předpisech a normách a o praxi sociální odpovědnosti, a to v případě hlavních dodavatelů i subdodavatelů;
  3. opakuje znovu výzvu určenou Komisi, aby předložila návrh týkající se provádění programu důstojné práce v případě pracujících u subdodavatelů, a to zejména v oblasti dodržování základních pracovních norem, respektování sociálních práv, poskytování školení zaměstnancům a rovného zacházení s pracovníky;
  4. zdůrazňuje význam využívání subdodavatelů ve výrobních řetězcích s využitím nových technologií za účelem zvýšení kvality výroby a pracovních míst;
  5. vyzývá veřejné orgány jednotlivých členských států, aby přijaly, příp. dále vypracovaly právní předpisy, které by vyloučily podniky, o nichž bylo zjištěno, že porušují pracovní právo, společenské smlouvy a kodexy chování, z účasti na veřejných zakázkách;
  6. vítá schválení nadnárodního právního rámce, který byl dohodnut mezi jednotlivými nadnárodními společnostmi a mezinárodními odborovými svazy a jehož úkolem je chránit pracovní podmínky v nadnárodních společnostech a u jejich subdodavatelů a filiálkách v různých zemích a který definuje status závislého pracovníka a poskytuje sociální ochranu neohledně na konkrétní podmínky zaměstnání;
  7. bere na vědomí rozsudek ve věci *Wolff & Müller*, v němž Soudní dvůr uvádí, že německý státní systém odpovědnosti dodavatele neporušuje právní předpisy Společenství, ale byl naopak vytvořen s cílem chránit pracovníky vyslané za prací do zahraničí;
  8. bere na vědomí výsledek veřejné konzultace o zelené knize Komise s názvem „Modernizace pracovního práva, jejímž cílem je řešit výzvy 21. století“(KOM(2006)0708); podporuje v této souvislosti úmysl Komise přijmout nezbytná opatření s cílem jasně stanovit práva a povinnosti subjektů zapojených do subdodavatelských řetězců, a zabránit tak tomu, aby pracovníci byli zbaveni možnosti účinně uplatňovat svá práva;

Čtvrtek 26. března 2009

9. vítá skutečnost, že na problémy spojené s povinnostmi subdodavatelů jakožto zaměstnavatelů reagovalo osm členských států (Belgie, Finsko, Francie, Itálie, Německo, Nizozemsko, Rakousko a Španělsko) vytvořením vlastních systémů odpovědnosti dodavatelů; vybízí další členské státy, aby pouvažovaly o zavedení podobných systémů; zdůrazňuje skutečnost, že uplatňování pravidel v přeshraničním procesu využívání subdodavatelů je zvláště obtížné, pokud členské státy používají různé systémy;
10. zdůrazňuje, že ve studii Evropské nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek stanoví, že úzký rámec odpovědnosti, jako například omezení na jediný prvek řetězce, je jeden z důvodů, proč tato opatření nejsou účinná;
11. zdůrazňuje zvláštní problémy, jimž čelí malé podniky; vyzývá politické činitele, aby vytvořili příslušné nástroje, a zvýšili tak informovanost mezi malými podniky;
12. připomíná všem zúčastněným stranám, že ve svém usnesení o vysílání pracovníků do zahraničí ze dne 26. října 2006 Parlament vyzval Komisi k vytvoření právní normy, kterou by se řídila solidární odpovědnost hlavních podniků, aby bylo možné řešit případy zneužívání přeshraničních pracovníků při subdodavatelském a externím plnění zakázek, a k vytvoření transparentního a konkurenceschopného vnitřního trhu pro všechny společnosti;
13. opakuje své poselství a znovu vyzývá Komisi, aby vytvořila jasně formulovaný právní nástroj Společenství tím, že na úrovni Společenství zavede solidární odpovědnost a zároveň přihledne k různým právním systémům existujícím v jednotlivých členských státech a k zásadě subsidiarity a proporcionality;
14. vyzývá Komisi, aby zahájila posouzení dopadu na prospěšnost a proveditelnost nástroje Společenství týkajícího se řetězové odpovědnosti jako způsobu zvýšení transparentnosti při subdodavatelském plnění zakázek a zajištění lepší vymahatelnosti práva Společenství a vnitrostátního práva; zdůrazňuje, že taková studie musí být průřezová;
15. je přesvědčen o tom, že nástroj Společenství týkající se řetězové odpovědnosti by nebyl jen ku prospěchu zaměstnanců, ale také orgánů členských států, zaměstnavatelů a zejména malých a středních podniků v boji proti šedé ekonomice, jelikož jasná a transparentní pravidla Společenství by vedla k vytlačení pochybných subjektů z trhu, a tím k lepšímu fungování vnitřního trhu;
16. konstatuje, že k podpoře společenské odpovědnosti podniků významně přispívají veškerá opatření osvětlující pracovníkům jejich práva a podporující je při uplatňování těchto práv; žádá členské státy, aby systémově zajistily informování pracovníků o jejich právech, a volá zde po zvláštní odpovědnosti sociálních partnerů v této souvislosti;
17. vyzývá Komisi, aby zintenzivnila své úsilí o prohloubení a zdokonalení spolupráce a koordinace mezi státními administrativními orgány, inspektoráty, vládními agenturami na prosazení práva, úřady sociálního zabezpečení a daňovými úřady; kromě toho vyzývá členské státy, aby zavedly přísnější inspekční postupy a podporovaly užší vztahy mezi státními inspektoráty práce, a umožnily tak bližší spolupráci a koordinaci mezi nimi; vyzývá Komisi, aby vypracovala normy pro kvalitu práce těchto inspektorátů a provedla studii, která by zjistila, zda je možné zavést opatření zaměřená na vytvoření sítě Společenství inspektorátů práce;
18. zdůrazňuje, že je nutné propagovat vytvoření pobídek pro společnosti, aby se všemožně snažily v dobré víře eliminovat případy porušování pracovního práva ze strany subdodavatelů, jako např. systémy certifikace a kodexy chování, včetně podávání hlášení příslušným orgánům a vypovězení smlouvy se subdodavatelem, který používá nelegální praktiky, aby se tak vyhnuly možnosti, že budou nést za toto porušení práva solidární odpovědnost;
19. vyzývá obě strany daného odvětví, aby na jedné straně převzaly vedoucí úlohu při podpoře družstevního subdodavatelského plnění zakázek u určitých jednorázových úkolů a aby na druhé straně omezily násobení subdodavatelských zakázek, a vítá vznik rámcových dohod, které stanovují sociální odpovědnost a povinnosti v řetězci jako doplněk k nezbytné regulaci;

Čtvrtek 26. března 2009

20. varuje také před rozpory mezi kodexy chování a pracovním právem a dále standardy a pokyny schválenými veřejnými orgány a platnými kolektivními smlouvami a před překrýváním a opakováním ustanovení, které jsou jejich součástí; zdůrazňuje proto, že podniky musejí dodržovat především kodexy chování, standardy a pokyny vydané na úrovni nadnárodních organizací (OECD, MOP), na státní úrovni a na úrovni jednotlivých odvětví;
21. připomíná všem zúčastněným stranám, zejména zaměstnavatelům, jejich povinnosti, pokud jde o informování a účast pracovníků a konzultování s nimi, zejména povinnosti stanovené v právních nástrojích Společenství a jednotlivých členských států;
22. navrhuje, aby byla na vnitrostátní úrovni právně zakotvena možnost kombinování rodinného a pracovního života pracujících v subdodavatelských podnicích v rámci výrobních řetězců a aby se účinně uplatňovaly směrnice týkající se mateřské a rodičovské dovolené;
23. vyzývá Komisi, aby zajistila účinné dodržování směrnice 96/71/ES, včetně případného zahájení řízení pro její porušování; vyzývá kromě toho Komisi a členské státy, aby přijaly opatření zaměřená na zlepšení přístupu pracovníků vyslaných za prací do zahraničí k informacím, na posílení koordinace a administrativní spolupráce mezi členskými státy a na jasné stanovení úlohy kontaktních míst a řešení problémů s přeshraničním vymáháním práva, které brání účinnému uplatňování směrnice 96/71/ES;
24. zdůrazňuje, že proti případným negativním sociálním důsledkům využívání subdodavatelů lze účinněji bojovat pomocí dalšího zintenzivnění sociálního dialogu mezi organizacemi zaměstnavatelů a odborovými svazy;
25. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.

Ceny potravin v Evropě

P6_TA(2009)0191

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 26. března 2009 o cenách potravin v Evropě (2008/2175(INI))

(2010/C 117 E/30)

Evropský parlament,

- s ohledem na článek 33 Smlouvy o ES,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 9. prosince 2008 s názvem „Ceny potravin v Evropě“ (KOM(2008)0821),
- s ohledem na svou studii ze dne 20. října 2007 s názvem „Rozdíly mezi výrobními cenami a spotřebitelskými cenami“,
- s ohledem na studii Komise ze dne 28. listopadu 2006 s názvem „Konkurenceschopnost evropského potravinářského průmyslu. Hospodářské a právní posouzení“,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. května 2008 s názvem „Řešení problému rostoucích cen potravin – Pokyny k opatřením EU“ (KOM(2008)0321),